

11.10.2018

HAKUTIEDOTE 2018

Valtion erityisavustus esi- ja perusopetuksen sekä varhaiskasvatuksen koulutuksellisen tasa-arvon edistämiseen sekä siihen liittyviin kokeiluihin vuosille 2019–2020

Säädösperusta ja tausta

Valtionavustuslaki (688/2001)

[Hallituksen strateginen ohjelma](#) 29.5.2015

Johdanto

Millaista uutta osaamista, tekemistä ja kokeiluja tarvitaan, jotta koulu tarjoaisi paremmat mahdollisuudet kaikille oppilaille kasvaa potentiaaliinsa?

Kesällä 2018 Opetushallitus jakoi 30 miljoonaa euroa valtion erityisavustusta esi- ja perusopetuksen tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin, erityisopetuksen laadun kehittämiseen, siihen liittyvään avustajien palkkaamiseen ja opetusryhmien joustavaan muodostamiseen tavoitteena tukea opetuksen järjestäjiä alueellisen eriarvoistumisen torjunnassa.

Eriarvoistumiskehitystä tarkasteltaessa on esimerkiksi havaittu, että joukko oppilaita soljuu läpi peruskoulun, mutta alisuoriutuu. Opintopolun keskeytyminen on tutkimusten mukaan puolestaan merkittävä syy nuorten syrjäytymiseen.

Opetushallitus haluaa tällä esi- ja perusopetuksen sekä varhaiskasvatuksen valtionavustuksella mahdollistaa kokeilujen kautta uudenlaisten toimintatapojen kehittämisen vastaamaan paikallisiin haasteisiin ja tukemaan oppilaita, joiden koulupolku on katkeamisvaarassa. Mukaan kehittämistyöhön toivotaan myös uusia opetuksen järjestäjiä edistämään koulutuksellista tasa-arvoa.

Suomalainen koulutus on rakennettu tasa-arvon ja yhdenvertaisten mahdollisuuksien varaan. Näiden perusarvojen säilyttäminen yhä nopeammin muuttuvassa yhteiskunnassa edellyttää uudenlaisten toimintatapojen luomista olemassa olevien vahvuuksien rinnalle. Kokeilevan kehittämisen ideana on löytää varhaisessa vaiheessa myös ne asiat, jotka eivät toimi ja joita ei kannata kehittää eteenpäin. Kokeilevassa kehittämisessä tärkeää on oppiminen. Kokeilujen onnistumisen arvioinnissa painottuu tavoitteiden saavuttamisen ohella se, mitä on opittu. Ymmärrys ratkaistavasta ongelmasta kasvaa ja vaihtoehtoisten, uudenlaisten tarpeisiin vastaavien ratkaisujen synnyttäminen on mahdollista. Monimutkaiset koulutuksen kentällä ilmenevät ongelmat eivät ratkea yksin kouluissa, joten rahoituksella halutaan mahdollistaa myös uusien ratkaisujen yhteiskehittäminen tarkoituksenmukaisten kumppanuuksien avulla.

Avustuksen käyttötarkoitus

Valtionavustus on tarkoitettu esi- ja perusopetuksen laadun, toimintakulttuurin muutoksen, inklusion, oppimisen ja hyvinvoinnin, yhdenvertaisuuden, vuorovaikutuksen ja lähikouluperiaatteen vahvistamiseen sekä oppilaan opetuksen järjestämisen kannalta välttämättömään ja riittävän varhaiseen tukeen. Erityisenä kohderyhmänä ovat oppilaat, joiden koulupolku on vaarassa katketa, joilla on paljon aiheettomia poissaoloja tai jotka jatkuvasti alisuoriutuvat.

Esi- ja perusopetuksen kehittämisen ohella mukana voi olla myös varhaiskasvatuksen kehittäminen. Koko oppimisolun käsittävät siirtymävaiheet varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle sekä kodin ja koulun yhteistyön vahvistaminen ovat esimerkkejä mahdollisista kehittämiskohteista.

Rahoituksella halutaan mahdollistaa sekä lyhytkestoisempia kokeiluja että pidemmän aikavälin kehittämistä. On tärkeää, että kokeilut ja kehittäminen liittyvät yhteisesti tunnistettuun tarpeeseen tai haasteeseen, joka on taustoitettu olemassa olevalla tiedolla, tutkimustuloksilla tai muulla näytöllä. Rahoituksen avulla on esimerkiksi mahdollista kokeilla muualla Suomessa tai ulkomailla kehitetyn ratkaisun soveltamista omassa yhteisössä. Lisäksi toiminnan tavoitteet tukevat osaltaan valtakunnallisten ja paikallisten linjausten toteutumista.

Valtionavustuksen määräraha

Opetus- ja kulttuuriministeriö on asettanut Opetushallituksen käyttöön noin 12 miljoonaa euroa valtion vuoden 2018 talousarvion momentteihin 29.10.30.24.2. ja 29.10.30.24.3 sisältyvistä määrärahoista. Valtionavustus myönnetään opetuksen järjestäjälle hakemuksen perusteella käytettäväksi vuosina 2019–2020. Avustuksella katetaan 95 prosenttia kustannuksista.

Hakukelpoisuus

Avustusta voidaan vain myöntää kunnille, kuntayhtymille ja yksityisille yhteisöille, joilla on esi- ja perusopetuksen järjestämislupa. Yksittäisen koulun hakemuksia ei oteta huomioon.

Avustusten myöntämisen välttämättömät edellytykset

- Hakija on hakukelpoinen.
- Hakemus on saapunut määräajassa Opetushallituksen sähköiseen hakupalveluun. Myöhästyneitä hakemuksia ei käsitellä.
- Avustuksen käyttötarkoitus on käytölle asetettujen tavoitteiden mukainen
- Avustus käytetään käyttöajan rajoissa.
- Hakemus on tehty opetuksen järjestäjän nimissä ja allekirjoittajalla on nimenkirjoitusoikeus opetuksen järjestäjän puolesta.
- Hakemuksesta käy ilmi hakutiedotteessa edellytettävät tiedot.

Valintaperusteet

Hakemuksia arvioidaan seuraavien kriteerien perusteella:

- Toiminta on tarvelähtöistä. Ongelma on kuvattu huolellisesti ja taustoitettu myös kohderyhmän näkökulmasta.
- Toiminnalla tavoitellaan uudenlaisia käytäntöjä, ratkaisuja tai toimintatapoja vastaamaan paikallisiin haasteisiin.
- Toiminnalla pyritään ratkaisemaan ongelmaa avoimesti ja yhteiskehittämällä myös lasten ja nuorten kanssa.
- Kustannusarvio on realistinen suhteessa suunniteltuun toimintaan.
- Toiminnasta saatuja oppeja ja ratkaisumalleja arvioidaan rahoituskauden aikana monipuolisesti eri osapuolten, erityisesti kohderyhmän näkökulmasta.

Avustusta saavat opetuksen järjestäjät valitaan edellä mainittujen kriteerien perusteella ottaen huomioon erityisesti alueellisen tasa-arvon ja uusien kuntien mukaan saamisen kehittämistyöhön.

Avustuksen suuruuden määräytymiseen vaikuttavat seuraavat indikaattorit:

- 30–54-vuotiaiden vain perusasteen suorittaneiden osuus ikäluokasta vuonna 2016
- työttömyysaste vuonna 2016
- vieraskielisen väestön osuus vuonna 2016

Opetushallitus käyttää avustuksen laskemiseen Tilastokeskuksen tuottamia viimeisimpiä indikaattoreita ja perusopetuksen oppilasmääriä (2017). Käytettävät indikaattorit löytyvät tämän tiedotteen lopussa olevista linkeistä.

Hakemusasiakirjat

Sähköisellä hakulomakkeella ilmoitetaan niiden koulujen nimet, joille avustusta haetaan. Koulun nimen viereen laitetaan postinumero/postinumerot, jonka alueelta/joiden alueilta oppilaat pääsääntöisesti kyseiseen kouluun tulevat (korkeintaan viisi postinumeroa). Tarkemmat ohjeet löytyvät hakulomakkeesta. Tämä tiedote ja linkki hakulomakkeeseen ovat saatavilla Opetushallituksen www-sivuilta osoitteessa www.oph.fi (→ Rahoitus → Valtionavustukset).

[Linkki hakulomakkeeseen](#)

Indikaattoritiedot löytyvät alla olevista linkeistä:

[Indikaattoritaulukko 1](#)

[Indikaattoritaulukko 2](#)

[Indikaattoritaulukko 3](#)

[Indikaattoritaulukko 4](#)

Valtionavustusten hakuaika

Valtionavustuksen hakuaika alkaa 11.10.2018 ja päättyy 12.11.2018 klo 16.15. Päätökset pyritään tekemään joulukuun 2018 aikana.

Valtionavustusten käyttöaika

Käyttöaika alkaa avustuspäätöksen päiväyksestä ja päättyy 31.7.2020.

Muuta

- Hakemuksessa tulee olla opetuksen järjestäjän suunnitelma avustuksen aiotusta käytöstä (hakulomakkeen kohta Toiminta pähkinänkuoressa).
- Opetuksen järjestäjillä voi olla yhteisiä toimintasuunnitelmia, mutta hakemus tulee tehdä järjestäjäkohtaisesti.
- Opetuksen järjestäjä sitoutuu raportoimaan rahoituksen käytöstä 30.9.2020 mennessä.
- Hakijan tulee tutustua Opetushallituksen [yleisohjeeseen](#) valtionavustuksen hakijoille ja käyttäjille.

Lisätiedot

Opetusneuvos Teijo Koljonen, p. 029 533 1524

Opetusneuvos Leo Pahkin, p. 029 533 1163

Opetusneuvos Ulla Laine, p. 029 533 1597

Erityisasiantuntija Matti Ranta, p. 029 533 1537

Opetusneuvos Katri Kuukka, p. 029 533 1445

Opetusneuvos Maj-Len Engelholm, p. 029 533 1601 (ruotsinkielinen koulutus)

Johtaja

Jorma Kauppinen

Opetusneuvos

Ulla Laine